ORUÇ ARUOBA

Recep Tayyip Erdoğan'a Açık Mektup

"Demokrasi bir matematiktir ancak aritmetik değildir."
Metin Paşarel
GaSte, Mayıs 2007, s.17

Sayın Erdoğan,

İzmir, 17 Haziran 2013

Son iki gündür, ama aslında bu son iki haftadır, sizi düşündüm — nedense, aklım hep üniversite hocalığı yaptığım yıllardaki (1973-1983) eski anılarıma geri dönüp durdu. İlk birkaç gün içinde de bunun nedenini kavradım: Siz o yıllarda üniversite öğrencisiydiniz; benim de, kafaları sizinkine benzer biçimde çalışan birkaç öğrencim olmuştu. — Yani, o islamî 'kafa'nın çalışma biçimini düşündüm, aslında — kendimi de sizinle birlikte bir üniversite anfisine geri dönmüş buldum... Birçok nokta da, aradan geçmiş 30 yılın ardından, yerliyerine oturdu. Bu noktaları size anlatmağa çalışmak için yazıyorum:-

O yıllarda, size benzer, 'islamcı' denilen öğrenciler de geliyordu üniversiteye. Biz, hocalar olarak, öteki; 'devrimci' ve 'ülkücü' olarak gelen öğrencilerin arasında, bunları kayırmağa eğilimliydik, çünkü o ötekiler arasında bir tür kıskaç içine düşüyorlardı.

'Mağdur' ve 'mazlum' oluyorlardı, sizin deyimlerinizle. Aslında, ideolojik olarak, en az ötekiler kadar 'sıkı' bir 'kafa yapıları' vardı — üstelik, eyleme de yatkındılar; ama, bazen kendilerine "Akıncı" ya da "Mücahit" deseler de, ötekiler kadar şiddet yanlısı değillerdi. Gerçi ötekilerin "Tek Yol Devrim", "Tek Vatan, Tek Millet" gibi grafittilerine karşılık "Tek Yol İslâm" yazıyorlardı duvarlara; ama, ötekiler yazarken yakalamasınlar diye dikkat de ediyorlardı — ne de olsa ötekilerin çoğunlukla bıçakları, hatta tabancaları vardı; onlarınsa (galiba?) yoktu. Ötekiler silahları aslında biribirlerine ve 'polis'e karşı kullanıyorlardı; onları ise, arada öylesine bir pataklıyorlardı — ama, olsun, ne olur ne olmaz...

Siz de böylesi cenderelerden geçtiniz, tahmin ediyorum: Hem de, "Tek Yol" sayarak içinde yetiştiğiniz İslâm ve kafanızdaki ezber Kur'an karşısında, 'kâfirlik' olmasa bile 'zındıklık' saydığınız bu ideolojilerin arasında; üstelik, en büyük kâfirler saydığınız "iki ayyaş"ın izleyicileri olma iddiasındaki 'silah sahipleri'nin tehtidi altında, yapabileceğiniz pek

birşey yoktu. O 'silah sahipleri'nin en sonuncuları, bereket versin (?!) o iki ideoloji sahiplerini doğradılar, astılar—siz de İmam-Hatip sonrası (bir lyceé'nin de kağıdını alarak) zar-zor girdiğiniz İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nden devşirme, bir-işe-yaramaz diplomayla, kendinizi Kasımpaşa kaldırımlarında buldunuz. Gerçi, herhalde, genç bir yaşta girdiğiniz gençlik örgütleri ve bağınız olan 'düşünsel', yani islamî örgütler size göz-kulak oluyordu; ama, 'lumpen proleter'diniz artık: Kısa bir süre ayaktopunu denediniz ama buna da yeteneğiniz olmadığını anladınız. Hayatınız boyunca, 'politikacılık' ('resmi' biyografinize göre limonata ve simit satmak?!) dışında, görünür bir 'iş' tutmadınız; bilgi sahibi olmak anlamında bir 'meslek erbabı' olmadınız.

O yıllarda, sizin dilinizden konuşur gibi görünen badem bıyıklı, rengarenk kravatlı bir makina profesörü, "din-iman" diye bağırıp çağırmağa başlamıştı; siz de onun yanına gidip 'divan durup el bağlayarak' rahle-i tedrisine çömeldiniz. (Mekanik falan değil, politika tedrisatı görmek için, tabiî...) Bu 'kadayıf pişirici' iyiydi-hoştu da, herşeyi yüzüne-gözüne bulaştırıyordu; ama sizi de Belediye Başkanı yaptırdı. Gene de, işte, partinizin oyları yüzde 20'nin üstüne çıkmıyordu bir türlü; boyuna da kapatılıp duruyordu. Siz de başka yolların denenmesi gerektiğine karar verip, 'hoca'nızı da yüzüstü bırakarak, kendi 'yol'unuzu yürümeğe başladınız. Yaptıklarınıza, kendi ilkeleri açısından, muarızlarınızdan hiçbirinin (tutarlı olarak) karşı çıkamayacağı yollar tuttunuz: İnsan Hakları ve Kişi Özgürlüğü'ne dayanmak; 'demokrat' olmak—Avrupa Birliği'ne girmek; çağdaş hukuk ("muasır medeniyet"—maazallah?!) normlarını yasalara sokmak...

Bu yollar işe yarıyordu—hem, demokratikleşiyormuşsunuz gibi bir görünüm veriyordu yaptıklarınıza, hem de popularitenizi, dolayısıyla aldığınız oyları artırıyordu. Böylece, o üniversite yıllarında sizi ezip duran 'solcu' ve 'sağcı'ları (ve 12 Eylül'den artakalan herkesi) 'sandık'ta altettikten sonra, asıl 'muarız'ınız olan 'silah sahipleri'ne yöneldiniz—tabiî tamamen hukuklu ve demokratik görünen yollar kullanarak... Gerçi arada bir islamî takıntılarınız ortaya çıkıp sırıtıveriyordu ("zina", "idam" gibi); ama bunları hemen düzeltiyordunuz, ya da es geçiyordunuz.

Böylece on yıl içinde 'güçlü başbakan' oldunuz. Artık önünüzde duracak hiçbir güç kalmamıştı ortada—ne sandıklı, ne tokmaklı, ne de silahlı... O zaman 'fayrap' ettiniz: Haydi bakalım; yok Osmanlı'ydı, yok altı minareli 'selatin' taklidi camiydi, yok 'men-i mezkûrat'tı, yok 'sünnilik-alevilik' idi, yok 'dindar-kindar' gençlikti... 'Yürüdünüz bu yollarda'; ne de olsa ' istatistik' sizden yanaydı.

Derken, birden birşey oldu: 'Küffar'a karşı 'cihad' anıtı olacak ("iki ayyaş" tan ikincisinin yıktırdığı) bir garabeti 'ihya' edip, kenarına; "ilk ayyaş"ın ve ayyaşların hepsinin kurduğu cumhuriyetin de, anıtının karşısına, bir cami konduracağınız; solcuların da 1 Mayıs meydanı olan yeri, 'kafa'nıza göre düzenleyeceğiniz sırada, birkaç "çapulcu" (yoksa "kemirgen" mi?) ortaya çıkıp, atacağınız ilk adımla ezmeğe çalıştığınız ağaçlara sarılıp, " Yeter artık" dedi size. Siz hemen 'Urun Kellesin!' diye ünlediniz; ama, heyhat, birdenbire, nereden çıktıklarını anlamadığınız yüzbinlerce ilave çapulcu çıkıverdi aynı alana, alanlara, bütün ülkeye...

Anlamadınız: Kendinizi, o eski çapulcu kafir-zındıkların kapıştığı geçmişteki akademi anfisine geri dönmüş buldunuz—temizlediğinizden emin olduğunuz 'silah sahipleri' de sanki kapıyı yeniden zorluyorlardı, bile... Hiç anlam veremediniz olup-bitene: "Feshüpanallah bunlar elhamdülillah yokolmamışlar mıydı inşaallah?"...

Olmamışlardı. O 'Baş Ayyaş'ın "emanet"iyle yetişmişlerdi bunlar ve şimdi emanetlerine sahip çıkıyorlardı bunlar; sizin de bol bol kullandığınız 'hak' ve 'özgürlük' söylemiyle, hiç anlayamadığınız tümceler kuruyorlardı, bunlar, hem de... Bunlarla nasıl başedebileceğinizi bilemiyordunuz artık —bir de, üstüne üstlük, bir 'şaklaban' çıkmıştı ortaya, kocaman anfinin en ortasında, 'Baş Ayyaş'ın resminin önünde dikelip, size karşı duran. Ardından binlercesi...—Ne yapmalıydınız bu anfiden çıkıp kurtulmak için— bu otuz yıllık kâbus bir bitse... Ama çıkamıyordunuz; çünkü anlamamıştınız. Üstelik anfiden çıkmak da istemiyordunuz ki...

Artık tek bir yol kalmıştı: sandığa ve istatistiğe geri dönmek: o yol güvenliydi, kimsenin itiraz edemeyeceği bir yoldu, şimdiye dek de sizi hiç gücendirmemişti. Bunu anladınız; en azından, tek çıkış olduğunu. Ama gerisini hiç anlamadınız. —Şimdilerde de, o sandık için bağırıp duruyorsunuz. Eh...

Umarım burada yazdıklarım, size de, benim gibi, otuz yıl öncesinin anılarını geri getirir de bugün yaşadıklarınıza anlam vermenizi ve kâbustan kurtulmanızı sağlar. Ama, doğrusu, son günlerdeki tutumunuzdan, başlangıçta 'iman' ettiğiniz yolunuzdan başka bir yol tutacağınız konusunda, pek bir umut görmüyorum.

Gene de, son birşeyler söyleyeyim: Sandık ve istatistik makbul bilgi edinme yollarıdır; ama, görüyorsunuz, buna rağmen, oradan çıkan sonuçlara aldırmayan birtakım 'çapulcu'lar ortaya çıkarak, o 'Baş Ayyaş'a uyup, özgürlükten ('istiklâl'den ve tabiî 'gaflet, dâlalet ve hıyanet'ten...) falan dem vurabiliyorlar—boşverin hepsine; nasıl olsa bunları sandıkla

birlikte gömersiniz...Onlar da birer 'kul' olduklarını anlarlar; sizin kendinizin bir 'hizmetkâr' olduğunuzu anladığınız (söylediğiniz) gibi...

Ama şunu, hiçbir sandıkla ya da sandıkta, gömemezsiniz:-

Her bir insan, özgür bir kişidir; her bir yurttaş da, eşit hak sahibi, geçerli söz sahibi, bir bireydir. Bunu —bunları— da, hiçbir istatistik değiştiremez.

Size saygılar sunuyorum, gene de,

Oruç Aruoba
25 Haziran 2013

Not: Bu mektup verilen tarihlerde yazılmış; ancak gönderilmesi için, ' belki umut vardır' kuşkusuyla; sizin, "şiddete karşı şiddet" sözünü sarfetmenize dek bekletilmiştir. Sizin, Başbakanlık'ta ve Facebook'ta bulunan e-adreslerinize, sonra da yayımlanmak üzere, Cumhuriyet gazetesine, gönderilmiştir.

Size, artık, 'saygılar' bile, **sunmuyorum**...

O.A.
24 Temmuz 2013